✨ ಭಾಗ - ೧ (ವಾಕ್ಯ ಲಕ್ಷಣ & ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಕ್ಯ)

🌸 ವಾಕ್ಯದ ಲಕ್ಷಣ & ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಕ್ಯ (Simple Sentence) 🌸

(Sentence Structure & Simple Sentences in Kannada)

🌐 gptteachers.in

ವಾಕ್ಯ ಎಂದರೇನು? : ಪೂರ್ಣವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವ ಪದಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ 'ವಾಕ್ಯ' ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ **ಕರ್ತೃ, ಕರ್ಮ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು** ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ರಚನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ **ಸಾಮಾನ್ಯ, ಸಂಯೋಜಿತ & ಮಿಶ್ರ ವಾಕ್ಯ**ಗಳೆಂಬ ೩ ವಿಧಗಳಿವೆ.

೧. ಕನ್ನಡ ವಾಕ್ಯದ ಮೂಲ ರಚನಾ ನಿಯಮಗಳು

ವಾಕ್ಯದ ೩ ಆಂತರಿಕ ಗುಣಗಳು

ಅಗತ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

- ೧. ಆಕಾಂಕ್ಷೆ : ಒಂದು ಪದವು ಮತ್ತೊಂದು ಪದದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಬಯಸುವುದು.
- ೨. ಯೋಗ್ಯತೆ : ಪದಗಳ ಅರ್ಥಗಳು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗುವುದು (ಉದಾ: 'ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ನೀರೆರೆದನು' ಎಂದರೆ ಯೋಗ್ಯತೆಯಿಲ್ಲ).
- ೩. ಆಸತ್ತಿ (ಸನ್ನಿಧಿ) : ಪದಗಳ ನಡುವೆ ಕಾಲವಿಳಂಬವಿಲ್ಲದೆ ಸನಿಹದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚರಿಸುವುದು.

ಕನ್ನಡ ವಾಕ್ಯದ ಪದ ವಿನ್ಯಾಸ (Word Order) :

- **ಕರ್ತೃ → ಕರ್ಮ → ಕ್ರಿಯಾಪದ :**
  - ರಾಜನು (ಕರ್ತೃ) ನಾಡನ್ನು (ಕರ್ಮ) ಆಳಿದನು (ಕ್ರಿಯಾಪದ).
  - ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು (ಕರ್ತೃ) ಪುಸ್ತಕವನ್ನು (ಕರ್ಮ) ಓದುತ್ತಾನೆ (ಕ್ರಿಯಾಪದ).
- **ಅಕರ್ಮಕ ವಿನ್ಯಾಸ (ಕರ್ತೃ → ಕ್ರಿಯಾಪದ) :**
  - ಮಗುವು (ಕರ್ತೃ) ಮಲಗಿತು (ಕ್ರಿಯಾಪದ). | ಗಾಳಿಯು ಬೀಸಿತು.

೨. ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಕ್ಯ (ಸರಳ ವಾಕ್ಯ)

ಏಕ ಪೂರ್ಣ ಕ್ರಿಯಾಪದ

ಲಕ್ಷಣ : ಒಂದೇ ಕರ್ತೃವಿರಲಿ ಅಥವಾ ಅನೇಕ ಕರ್ತೃಗಳಿರಲಿ, ವಾಕ್ಯದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡ ಪೂರ್ಣ ಕ್ರಿಯಾಪದವಿದ್ದು, ಸರಳವಾಗಿ ಅರ್ಥ ಕೊಡುವ ವಾಕ್ಯವೇ 'ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಕ್ಯ'.

ಸೂತ್ರ : [ಕರ್ತೃ/ಕರ್ಮ ವಿಸ್ತಾರಕಗಳು] + ಒಂದೇ ಪೂರ್ಣ ಕ್ರಿಯಾಪದ = ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಕ್ಯ!

ಸಮೃದ್ಧ ನಿದರ್ಶನಗಳು :

- ಸೂರ್ಯನು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಉದಯಿಸುತ್ತಾನೆ.
- ಭಾರತವು ನಮ್ಮ ಪವಿತ್ರವಾದ ಪುಣ್ಯಭೂಮಿ.
- ಶಿಕ್ಷಕರು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಠವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದರು.
- ರೈತರು ಮಳೆಯ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಲವನ್ನು ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿದರು.
- ಕಾವೇರಿಯು ಕರ್ನಾಟಕದ ಜೀವ ನದಿಯಾಗಿದೆ.
- ರಾಮ, ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಮತ್ತು ಸೀತೆಯರು ಕಾಡಿಗೆ ತೆರಳಿದರು. (ಕರ್ತೃಗಳು ಹಲವಾರಿದ್ದರೂ ಕ್ರಿಯಾಪದ ಒಂದೇ!)
- ಪಕ್ಷಿಗಳು ಮುಂಜಾನೆ ಮಧುರವಾಗಿ ಹಾಡಿದವು.

🔍 ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಸುಲಭ ಸೂತ್ರ :

- ವಾಕ್ಯವು ಎಷ್ಟೇ ಉದ್ದವಾಗಿರಲಿ, ನಡುವೆ ಯಾವುದೇ ಉಪವಾಕ್ಯಗಳಿಲ್ಲದೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಮಾಪಕ ಕ್ರಿಯಾಪದ (Finite Verb) ಇದ್ದರೆ ಅದು ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು 'ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಕ್ಯ'ವಾಗಿರುತ್ತದೆ!

ಸಂಯೋಜಿತ ವಾಕ್ಯ & ಮಿಶ್ರ ವಾಕ್ಯ

(Compound Sentences & Complex Sentences in Kannada)

ವಾಕ್ಯಗಳ ಸಂಯೋಜನೆ & ಆಶ್ರಯ : ಸಮಾನ ಗೌರವವುಳ್ಳ ಎರಡು ಸ್ವತಂತ್ರ ವಾಕ್ಯಗಳು ಕೂಡಿದರೆ **ಸಂಯೋಜಿತ ವಾಕ್ಯ**; ಆದರೆ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಧೀನ (ಉಪ) ವಾಕ್ಯಗಳು ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದರೆ **ಮಿಶ್ರ ವಾಕ್ಯ**.

೧. ಸಂಯೋಜಿತ ವಾಕ್ಯ (Compound Sentence)

ಸ್ವತಂತ್ರ ವಾಕ್ಯಗಳ ಬೆಸುಗೆ

ಲಕ್ಷಣ : ಪರಸ್ಪರ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿರುವ ಎರಡು ಅಥವಾ ಎರಡಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಕ್ಯಗಳು ಸಂಬಂಧಾರ್ಥಕ ಅವ್ಯಯಗಳಿಂದ (ಮತ್ತು, ಆದರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ) ಒಂದಾಗಿ ಜೋಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆ ಅದು 'ಸಂಯೋಜಿತ ವಾಕ್ಯ'.

ಸೂತ್ರ : [ಸ್ವತಂತ್ರ ವಾಕ್ಯ ೧] + [ಸಂಯೋಜಕ ಅವ್ಯಯ] + [ಸ್ವತಂತ್ರ ವಾಕ್ಯ ೨]

ಸಮೃದ್ಧ ಉದಾಹರಣೆಗಳು :

- **ಮತ್ತು / ಹಾಗೂ :**
  - ರಾಮನು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋದನು ಮತ್ತು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದಿದನು.
  - ಸೂರ್ಯನು ಮುಳುಗಿದನು ಹಾಗೂ ಕತ್ತಲು ಆವರಿಸಿತು.
- **ಆದರೆ / ಆದಾಗ್ಯೂ :**
  - ವೈದ್ಯರು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಿದರು; ಆದರೆ ರೋಗಿಯು ಗುಣಮುಖನಾಗಲಿಲ್ಲ.
  - ಅವನು ಬಡವನು; ಆದರೂ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕನು.
- **ಆದ್ದರಿಂದ / ಆದಕಾರಣ :**
  - ವಿಪರೀತ ಮಳೆ ಬಂದಿತು; ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಪ್ರವಾಸವನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿದೆವು.
- **ಅಥವಾ :** ನೀವು ಇಂದು ಬನ್ನಿ ಅಥವಾ ನಾಳೆ ಬನ್ನಿ.

೨. ಮಿಶ್ರ ವಾಕ್ಯ (Complex Sentence)

ಪ್ರಧಾನ ವಾಕ್ಯ + ಉಪವಾಕ್ಯಗಳು

ಲಕ್ಷಣ : ಒಂದು ಪ್ರಧಾನ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ (ಮುಖ್ಯ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ) ಒಂದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅನೇಕ ಅಪೂರ್ಣ ಉಪವಾಕ್ಯಗಳು (ಅಧೀನ ವಾಕ್ಯಗಳು) ಆಶ್ರಯವಾಗಿ ಬಂದು ಕೂಡುವ ವಾಕ್ಯವೇ 'ಮಿಶ್ರ ವಾಕ್ಯ'.

ಸೂತ್ರ : ಉಪವಾಕ್ಯ (ಯಾವಾಗ/ಯಾರು/ಕೃದಂತಾವ್ಯಯ) + ಪ್ರಧಾನ ವಾಕ್ಯ!

ಸಮೃದ್ಧ ಉದಾಹರಣೆಗಳು :

- **ಸಾಪೇಕ್ಷ ರೂಪಗಳು (ಯಾವಾಗ-ಆಗ, ಯಾರು-ಅವರು) :**
  - ಯಾರು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಓದುವರೋ, ಅವರು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯುವರು.
  - ಗುರುಗಳು ತರಗತಿಗೆ ಬಂದಾಗ, ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ ಎದ್ದು ನಿಂತರು.
  - ಯಾವುದು ಸತ್ಯವೋ, ಅದೇ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಜಯಗಳಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಕೃದಂತಾವ್ಯಯಗಳ ಸಂಯೋಗ :**
  - ಆಳು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ, ಕೂಲಿಯನ್ನು ಪಡೆದು, ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿದನು.
  - ಮಳೆಯು ಸುರಿದು, ಕೆರೆಗಳು ತುಂಬಿ, ಹಳ್ಳಗಳು ಹರಿದವು.
- **ಕಾರಣ-ಪರಿಣಾಮ :** ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯು ಸಮೃದ್ಧವಾದರೆ, ನಾಡು ಸುಭಿಕ್ಷವಾಗುತ್ತದೆ.

🔍 ಸಂಯೋಜಿತ ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರ ವಾಕ್ಯಗಳ ಅಂತರ :

- ಸಂಯೋಜಿತ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದರೂ ಅವು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ (ಉದಾ: ಮಳೆ ಬಂದಿತು. ನಾವು ನೆನೆದೆವು). ಆದರೆ ಮಿಶ್ರ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಪವಾಕ್ಯವು ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರಧಾನ ವಾಕ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ (ಉದಾ: 'ಮಳೆ ಬಂದಾಗ...' - ಮುಂದೆ ಏನು?).

✨ ಭಾಗ - ೩ (ವಾಕ್ಯ ವಿಭಜನೆ & ಸಾರಾಂಶ ಕೋಷ್ಟಕ)

🌸 ವಾಕ್ಯ ವಿಭಜನೆ (ಉದ್ದೇಶ್ಯ & ವಿಧೇಯ) & ಸಮಗ್ರ ಸಾರಾಂಶ 🌸

(Sentence Analysis: Subject, Predicate & Their Expansions)

🌐 gptteachers.in

ವಾಕ್ಯ ವಿಭಜನೆ (ವಾಕ್ಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ) ಎಂದರೇನು? : ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಪದಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತೋರಿಸಲು, ಆ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಅಂಗಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಿ ತೋರಿಸುವುದೇ **'ವಾಕ್ಯ ವಿಭಜನೆ'**. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲೂ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ **ಉದ್ದೇಶ್ಯ** ಮತ್ತು **ವಿಧೇಯ** ಎಂಬ ೨ ಭಾಗಗಳಿರುತ್ತವೆ.

೧. ಉದ್ದೇಶ್ಯ ಭಾಗ (Subject & Attributes) 👤

ಉದ್ದೇಶ್ಯ : ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಆ ಕರ್ತೃಪದವೇ 'ಉದ್ದೇಶ್ಯ'.
ಉದ್ದೇಶ್ಯ ವಿಸ್ತಾರಕ : ಉದ್ದೇಶ್ಯಕ್ಕೆ (ಕರ್ತೃವಿಗೆ) ವಿಶೇಷಣವಾಗಿ ಬಂದು ಅದರ ಗುಣ, ಹಿರಿಮೆ ತಿಳಿಸುವ ಪದಗಳು.

ಉದಾಹರಣೆಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ :

- ವಾಕ್ಯ : "ದಶರಥ ಮಹಾರಾಜನ ಹಿರಿಯ ಮಗನಾದ ಶ್ರೀರಾಮನು ರಾವಣನನ್ನು ಕೊಂದನು."
  - ಉದ್ದೇಶ್ಯ : ಶ್ರೀರಾಮನು (ಮೂಲ ಕರ್ತೃ)
  - ಉದ್ದೇಶ್ಯ ವಿಸ್ತಾರಕ : ದಶರಥ ಮಹಾರಾಜನ ಹಿರಿಯ ಮಗನಾದ (ರಾಮನ ವಿಶೇಷಣ)
- ವಾಕ್ಯ : "ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಪ್ರಥಮ ಬಹುಮಾನ ಪಡೆದನು."
  - ಉದ್ದೇಶ್ಯ : ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು | ಉದ್ದೇಶ್ಯ ವಿಸ್ತಾರಕ : ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ

೨. ವಿಧೇಯ ಭಾಗ (Predicate & Expansions) ⚙️

ಉದ್ದೇಶ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅದು

ವಿಧೇಯ : ಉದ್ದೇಶ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ (ಕರ್ತೃವಿನ ಬಗ್ಗೆ) ಏನು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಆ ಕ್ರಿಯಾಪದವೇ 'ವಿಧೇಯ'.
ಕರ್ಮ / ವಿಧೇಯ ವಿಸ್ತಾರಕ : ಕರ್ಮಪದ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆ ನಡೆದ ಸ್ಥಳ, ಕಾಲ, ರೀತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಪದಗಳು.

ಉದಾಹರಣೆಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ :

- ವಾಕ್ಯ : "ಶ್ರೀರಾಮನು ಲಂಕೆಯ ಅರಸನಾದ ರಾವಣನನ್ನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬಾಣದಿಂದ ಕೊಂದನು."
  - ವಿಧೇಯ : ಕೊಂದನು (ಮೂಲ ಕ್ರಿಯಾಪದ)
  - ಕರ್ಮಪದ : ರಾವಣನನ್ನು
  - ಕರ್ಮ ವಿಸ್ತಾರಕ : ಲಂಕೆಯ ಅರಸನಾದ (ರಾವಣನ ವಿಶೇಷಣ)
  - ವಿಧೇಯ ವಿಸ್ತಾರಕ : ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬಾಣದಿಂದ (ಕ್ರಿಯೆ ನಡೆದ ಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ಸಾಧನ)

ಕ್ರ.ಸಂ.	ವಾಕ್ಯದ ಪ್ರಕಾರ	ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣ	ರಚನಾ ಸೂತ್ರ	ಸ್ಪಷ್ಟ ಉದಾಹರಣೆ
೧	ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಕ್ಯ	ಒಂದೇ ಪೂರ್ಣ ಕ್ರಿಯಾಪದವಿರುವುದು	ಕರ್ತೃ + ಕರ್ಮ + ಕ್ರಿಯಾಪದ	ರೈತನು ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ದುಡಿಯುತ್ತಾನೆ.
೨	ಸಂಯೋಜಿತ ವಾಕ್ಯ	ಸ್ವತಂತ್ರ ವಾಕ್ಯಗಳು ಅವ್ಯಯದಿಂದ ಕೂಡುವುದು	ವಾಕ್ಯ ೧ + ಮತ್ತು/ಆದರೆ/ಆದ್ದರಿಂದ + ವಾಕ್ಯ ೨	ಸೂರ್ಯನು ಮೂಡಿದನು ಮತ್ತು ಕಮಲಗಳು ಅರಳಿದವು.
೩	ಮಿಶ್ರ ವಾಕ್ಯ	ಪ್ರಧಾನ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಉಪವಾಕ್ಯಗಳು ಆಶ್ರಯವಾಗುವುದು	ಉಪವಾಕ್ಯ (ಅಪೂರ್ಣ) + ಪ್ರಧಾನ ವಾಕ್ಯ (ಪೂರ್ಣ)	ಯಾರು ಸತ್ಯವನ್ನು ನುಡಿಯುತ್ತಾರೋ, ಅವರು ಗೌರವ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

💡 ವಾಕ್ಯ ವಿಭಜನೆ ಸೂತ್ರ: ಕರ್ತೃ ಭಾಗ = ಉದ್ದೇಶ್ಯ | ಕ್ರಿಯಾ & ಕರ್ಮ ಭಾಗ = ವಿಧೇಯ! ಎಲ್ಲ ವಾಕ್ಯಗಳ ಸಮಗ್ರ ವಿವರಣೆ ಮುಕ್ತಾಯ.

🌐 gptteachers.in